

PREGÓ 2022. Alba Sotorra.

Reusenques, reusencs i reusenquets, nouvingudes, retornades, amigues, família, coneguts i desconeguts, benvingudes a la Festa Major de Reus.

Autoritats, gràcies per obsequiar-me amb el que considero l'honor màxim a què pot aspirar una ganxeta: ser la pregonera de les festes de Sant Pere. Un honor que m'ha costat força nits d'insomni, val a dir. Perquè ser pregonera implica una responsabilitat important. Durant uns minuts tinc l'oportunitat de compartir una reflexió que escoltarà la gent de la meva ciutat. No és la primera vegada que parlo en públic, però creieu-me, fer-ho en el context de la festa Major de Reus és molt molt especial.

Reus m'ha fet qui soc i com soc. Com a cineasta, em dedico a explicar històries, i les meves històries comencen aquí, amb vosaltres, als carrers, bars i places de Reus. Aquestes històries compartides són les que ens donen un lloc de pertinença i una base des d'on construir-nos cap al futur.

La meva història comença a l'Escola Montsant a principis dels anys 80'. Eren anys de canvis i d'obertura, de mirar endavant amb la certesa que allò que vindria seria millor i que nosaltres érem el futur d'una nova realitat que ens feia més lliures. Vaig estudiar en català quan semblava impossible. Sembla impossible que ara es posi en dubte aquest dret.

Des d'aquí vull enviar un profund agraïment a les i els mestres de l'escola Montsant, idealistes i somiadores que ens van ensenyar a pensar, a qüestionar, a compartir i a somiar.

I vull posar en relleu la labor de les i els mestres de totes les escoles i instituts, ja prou de retallades, perquè la vostra feina és de les més importants que hi ha: sou els qui teixiu el futur.

D'aquells anys a l'escola en conservo, a més de records i vivències meravelloses, allò tan valuós per la vida: les amigues i els amics de la infància. Em fa feliç veure a moltes de vosaltres avui aquí.

Nosaltres som la generació que va créixer als anys 80', jo els hi dic els anys del risc inconscient. Als estius ens torràvem a la platja i competíem per qui tenia més marca del banyador. Nosaltres hem estat l'última generació de canalla que ens banyàvem sense protecció solar. No em vull ni imaginar com de torrades devíem quedar aquell estiu del 88', l'any en què es van enregistrar les temperatures globals més altes de la història de la terra d'ençà que en teníem registre. L'escalfament global ja era una realitat empírica, però encara no se'n parlava gaire.

Ens vam fer adolescents als anys 90' i vam començar a prendre consciència. Vam deixar d'arissar-nos els cabells amb els esprais que foradaven la capa d'ozó i ens vam posar els cascs per anar en moto. Ja érem a l'institut, jo vaig estudiar al Gaudí. Som l'última generació que va estudiar sense internet, l'última generació que sortia de casa sense mòbil perquè sabíem que a la Palma o al Sarri ens hi trobaríem als amics. I som la primera que va prendre consciència ecològica. Recordo les imatges de la tala indiscriminada a l'Amazones, o de la captura massiva de balenes. Penso en la frustració i la ràbia que sentia per l'extinció de les espècies; éssers que havien estat milions d'anys perfeccionant-se desapareixien en dues dècades de caça indiscriminada i de destrucció dels seus hàbitats. També veig les primeres imatges de les glaceres sucumbint. Es començava a generalitzar la idea que el canvi climàtic era una realitat innegable, o incòmoda, com diria Al Gore 10 anys després. Malauradament, totes aquestes imatges segueixen presents, la diferència és que ara ja no ens commouen perquè ens hi hem acostumat.

Les imatges que més em van colpir d'adolescent van ser les de la primera guerra televisada en directe: la guerra del Golf, aquelles flames enormes dels pous de petroli cremant. Avui els nostres adolescents veuen les guerres a les xarxes socials: guerres publicades a Twitter, TikTok o Facebook.

Com adolescent pensava: com podem ser testimonis d'aquesta catàstrofe a escala planetària provocada per nosaltres i no fer res? I més important encara, mirem les desgràcies a l'altra punta del món i tanquem els ulls a les nostres pròpies: la corrupció, la construcció salvatge, els rius contaminats, la mala gestió del sòl, la violència masculista, la violència a les nostres fronteres, les retallades en educació i sanitat... en definitiva, la mala qualitat de la democràcia.

Quan ets adolescent tens moltes emocions i pocs recursos per a gestionar-les, així que fugíem de les preocupacions de la millor manera que podíem: recordeu les batalles campals a la plaça del Prim cada cop que hi havia un partit Barça-Madrid? I què me'n dieu del Kalimotxo? Compràvem el vi de Gadesa a 100 pessetes el litre i era tan fort que l'haviem d'endolcir amb Cola. Qui ho diria que anys després els vins del Priorat agafarien fama internacional!

Avui els nostres adolescents fugen a través de les pantalles, els videojocs i les xarxes socials. En lloc de criticar-los hauríem de plantejar-nos què cal fer per a oferir-los un món millor.

Jo com a adolescent fugia, però les inquietuds es feien cada cop més grans. Sentia la necessitat d'entendre i d'entendre's com a espècie. I sentia que viatjar em podria donar algunes pistes.

Als 17 anys vaig anar a estudiar el COU als Estats Units. Aquell any em vaig obrir el meu primer correu electrònic, però no em va servir de res perquè no coneixia a ningú que en tingués un, així que vaig continuar escrivint cartes.

Després del COU vaig decidir estudiar comunicació audiovisual perquè sentia que a través del cinema podria contribuir al canvi. El cinema és un mirall que ens dona la possibilitat de repensar-nos. Té el poder de perpetuar estereotips o de trencar-los fent-nos obrir la ment a noves formes d'entendre el món i de viure'l.

Quan vaig acabar la universitat, vaig agafar una càmera i una motxilla i vaig sortir de Reus en autoestop fins al Pakistan. La gent de Reus som gent valenta i admirem la

valentia dels altres. Quan he dit que he viatjat de Reus al Pakistan en autoestop ho he vist en els vostres ulls. A Reus ens agrada la gent que s'aventura fora de la seva zona de confort. Potser és el Mestral que ens té a tots una mica tocats. O potser és que els reusencs som gent que entenem que per entendre i conèixer cal viure, i que per viure, cal arriscar-se per camins desconeguts.

Vaig marxar cap a Orient Mitjà buscant respostes a preguntes que encara no coneixia. Tenia 25 anys i la gosadia de la joventut. Durant més d'un any vaig recórrer els Balcans, Turquia, l'Iran, l'Afganistan i el Pakistan, gravant la vida de dones que trencaven el clixé occidental de la dona al món musulmà: artistes, lluitadores, feministes i activistes que a través del seu treball creatiu aconseguïen subvertir les rígides normes patriarcals de les societats on vivien. D'aquesta experiència en va néixer el meu primer documental, Mirades Desvelades. Aquelles dones valentes i fortes es van convertir en una font d'inspiració i en un motor que va anar enfortint la meva consciència i compromís feminista. Una consciència que s'havia anat forjant al costat de la meva mare i les seves amigues, i a l'escola. Dones, mestres i mentores que em van ensenyar la importància de lluitar en contra de les relacions desiguals de poder, en contra del racisme, en contra del colonialisme, en contra del militarisme i en contra dels nacionalismes estrets de mires. Totes elles em van cuidar i em van fer veure que les cures estan en el centre de la vida i que cal cuidar, cuidar-nos i cuidar el nostre planeta.

En aquest viatge per Orient Mitjà també es va forjar la meva forma d'entendre el cinema i la vida: des de l'intercanvi sincer i el compromís social i humà. Des d'aleshores, totes les meves pel·lícules estan concebudes a partir d'un vincle de pell honest amb les persones i el territori que filmo. No crec en l'objectivitat. Tot allò que diem, escrivim, filmem o editem està condicionat per la nostra mirada. Sí que crec en la necessitat de la diversitat de mirades perquè és essencial per a un debat informat i saludable, i per a construir una societat conscient, compromesa i lliure.

Aquesta diversitat de mirades implica necessàriament la paritat de gènere. Però tant en l'àmbit local com en l'àmbit global, encara ens queda molta feina per fer. En el meu

sector, el sector del cinema, les dones que dirigim pel·lícules o que les produïm som només el 26%. Quan parlem de pel·lícules grans, aquest percentatge baixa al 17%. El cinema hauria de ser un reflex de la nostra societat, de la seva diversitat i de les diferents sensibilitats que hi conviuen. Mentre la mirada de les dones no hi sigui present, el cinema serà un mirall esbiaixat, incomplet i deformat.

El 2015 vaig fundar la meua productora cinematogràfica amb l'objectiu de produir principalment projectes dirigits per dones. A més, treballem amb equips tècnics formats majoritàriament per dones. Alguns pensareu que això és discriminació. Sí, ho és, discriminació positiva. Cal compensar un desavantatge històric que fa segles que arrosseguem, i ho vull il·lustrar amb un exemple.

Fa uns anys, Hugh Hunt, un professor a qui vaig entrevistar em va convidar a dinar al mític menjador de Trinity College, a Cambridge. Era un gran saló de sostres altíssims i taules llargues. Les parets estaven repletes de retrats d'exalumnes prominents, molts d'ells eren Premis Nobel. Me'ls vaig mirar, un a un, i entre ells no hi vaig trobar cap dona. Per què?, vaig preguntar. I em vaig quedar parada quan em va dir que fins a l'any 1978 les dones tenien prohibida l'entrada a Trinity College. Des del 1546, quan es va fundar la Universitat, fins al 1978, les dones tenien prohibida l'entrada al Trinity College de Cambridge! De Cambridge, on estudia la gent que manarà, la gent que tindrà influència. Quasi 500 anys de desavantatge. Qui pot qüestionar-nos les polítiques de discriminació positiva?

Voldria fer una reflexió sobre la paritat perquè sento que de vegades està mal entesa. I ho faré compartint l'experiència al costat de les dones Kurdes. A principis de 2015 vaig viatjar a Síria per a filmar Comandant Arian, un documental sobre les combatents kurdes que lluitaven contra l'Estat Islàmic. Vaig passar diversos mesos a primera línia de la guerra contra l'ISIS, integrada en un batalló femení, vestida amb uniforme militar.

La lluita de les dones Kurdes va ser un profund aprenentatge de feminisme. Elles lluiten per la paritat perquè entenen que la paritat és condició sine qua non per a una societat

justa i lliure. Per elles, la lluita feminista no consisteix a fer que les dones aprenguin a comportar-se com els homes per escalar en política, a l'exèrcit o a l'empresa. La lluita feminista significa transformar d'arrel un sistema que està destruint el planeta, que fomenta la violència i les guerres, que no ha aconseguit acabar amb la pobresa sinó al contrari, fa que augmenti cada cop més la bretxa entre els que tenen més i els que tenen menys. Amb aquest ideari, les dones kurdes estan creant noves institucions de poder liderades per dones a partir de valors feministes, ecològics i democràtics. Han creat el seu propi exèrcit d'autodefensa. En política, la proposta és interessant: tots els càrrecs s'han duplicat, de manera que hi ha un colideratge masculí i femení: copresident i copresidenta, coalcalde i coalcaldessa, corregidor i corregidora. La paritat és possible, però requereix mesures valentes.

Cap país no pot prosperar sense la participació de les dones. Vull recolzar aquest argument amb l'estudi del Fòrum Econòmic Mundial sobre la bretxa de gènere que té com a finalitat mesurar la paritat entre homes i dones. Segons aquest índex, els països més paritaris són Islàndia, Finlàndia, Noruega i Nova Zelanda. Tots aquests països estan també primers en el rànquing de felicitat elaborat per Nacions Unides, que mesura, entre altres coses, el PIB per càpita, l'esperança de vida, la llibertat per prendre decisions vitals i la percepció de corrupció. Tots aquests països estan liderats per dones. Quina casualitat.

A l'altre extrem, els països amb una bretxa de gènere més gran són el Pakistan, l'Iraq, el Iemen i l'Afganistan, països amb una greu falta de justícia social i seguretat. És innegable que la bretxa de gènere està directament relacionada amb la qualitat de vida dels ciutadans d'un país. També és un fet empíric que els països governats per dones funcionen millor.

Si fóssim capaces de trencar la bretxa de gènere, viuríem en un món molt diferent: un món amb menys guerres i amb més sensibilitat per l'ecologia i la justícia social. Un món amb menys pobresa i amb el creixement de la població estabilitzada perquè les nenes estarien escolaritzades en lloc de casades. Frenar el creixement de la població és imprescindible per la nostra supervivència.

Viuríem en un món que en lloc de retallar en educació i sanitat, retallaria en despesa militar. Les guerres ja no serien necessàries perquè les dones sabem resoldre els conflictes d'una altra manera, i això ho il·lustraré amb un altre exemple.

Viure la guerra de prop m'ha fet sentir la necessitat de treballar en narratives que fomentin la pau, l'enteniment i l'amor, per a contrarestar les actuals narratives d'odi, por i venjança que dominen el nostre paisatge mediàtic i que només ens portaran més violència. Amb aquest objectiu, vaig començar a produir un nou documental, "El Retorn, la vida després de l'ISIS". Aquest va suposar un repte encara més gran que l'anterior: havia d'entrar al camp de detenció a Síria on estan detingudes les dones occidentals que es van unir a l'Estat Islàmic. La idea de passar mesos en aquell camp convivint amb les dones que havien format part de l'horror i la violència de l'ISIS es feia ben difícil, especialment per les kurdes que formaven part del nostre equip de rodatge. D'entrada, sentíem ràbia. També dolor. Però érem allà per a escoltar-les perquè necessitàvem entendre per què havien pres aquella decisió. El nostre propòsit era documentar un procés genuí: un taller d'escriptura que impartia una dona kurda a les dones de l'ISIS per a ajudar-les a expressar les seves emocions i per compartir les experiències viscudes a la guerra. Els primers dies van ser molt tensos perquè sentíem desconfiança les unes de les altres. Però passades unes setmanes, el resultat va ser increïble: ens havíem fet amigues. Dones que havíem estat en bàndols oposats de la guerra més crua del segle XXI, compartíem entre riures un te i una conversa que mai no s'esgotava. Si no ho hagués vist amb els meus propis ulls, si no ho hagués viscut, pensaria que no és possible, però ho és. Aquesta capacitat de deixar les diferències a un costat per buscar un lloc de trobada, des del respecte i des de l'amor, són talents molt femenins. Les dones som fonamentals per a la resolució de conflictes i avui més que mai hem de prendre posicions de lideratge per a fomentar la pau i el diàleg.

En aquest moment hi ha 56 guerres actives arreu del món: A Ucraïna, l'Afganistan, al Iemen, a Birmània, a Somàlia, a Síria, a Mèxic...

Des d'aquí vull fer un crit de NO A LA GUERRA.

No a la testosterona de líders narcisistes que porten a les trinxeres de la mort els seus joves, alimentant l'odi amb narratives patriòtiques buides, populistes, creades a mida dels seus interessos personals.

No a la fredor dels poders econòmics que fomenten guerres per pura estratègia comercial.

La guerra és cosa de covards. El que realment requereix grans dosis de coratge, dignitat i humanitat és la lluita en contra de l'odi i la violència. S'ha de ser molt valent per mirar-te als ulls al teu enemic i començar-hi un diàleg.

Em costa molt entendre que una espècie tan creativa com la nostra, tan intel·ligent, juganera i amb tant de sentit de l'humor no hagi trobat una alternativa més eficient al conflicte armat. No podríem lliurar les guerres en un tauler d'escacs?

Si no hi hagués guerres, ni morts violentes fruit de les violències masclistes o causades l'avarícia d'uns pocs, com les morts a la mediterrània, les morts per la fam i la set o per la manca de justícia, salut o educació, faria pel·lícules més amables. En el fons les meves pel·lícules són històries d'amor, de perseverança, plenes d'amistat i de llum, però estan tenyides per la tragèdia, les imatges cruentes i la reivindicació.

No puc deixar de reivindicar perquè estic convençuda que juntes som capaces de construir un món millor: treballar per una societat més lliure, més justa i més igualitària és una tasca que ens apel·la a totes i a tots des de tots els racons de les nostres vides i les nostres feines.

Penso en un dels símbols més importants que identifiquen la nostra cultura: els castellers. Imaginar-los, visualitzar-los, m'omple de forces i d'energia positiva. Quan ens unim podem aconseguir el que ens proposem.

Per a viure en un món millor cal començar per saber-lo imaginar. Les pel·lícules m'ajuden a mirar-me el món des d'un altre lloc i a repensar-lo. Amb cada pel·lícula em conec una mica millor. El cinema em reconcilia amb la vida, amb la família, amb els amics, amb Reus, amb totes vosaltres. M'ajuda a veure que totes patim els mateixos

mals i gaudim dels mateixos plaers. Tothom vol ser feliç, ningú no vol patir. Fem-nos-ho fàcil. La vida són quatre dies i els hem de viure el millor que puguem. Endolcim-la fruint de l'amistat, la família, la feina. Apaguem els mòbils i tinguem una conversa amb el desconegut del costat al tren. Integrem i integrem-nos a la nostra ciutat, una ciutat que canvia perquè està viva i perquè és acollidora. Ballem, xalem, brindem per la vida, perquè estar vius, junts i celebrant la festa major en pau és tot un privilegi amb els temps que corren. Fem la vida dolça amb la coca de cireres, els gossets de massapà i el menjar blanc. Celebrem, vivim, que només es viu una vegada. Ser feliç no és una sort, sinó una decisió. Jo vull ser feliç! Sé que és més fàcil de dir que de fer, però comença per aquí. Abracem-nos, estimem-nos, fem saber a les persones que estimem com són d'importants per nosaltres.

Parem un moment, imaginem el món que volem i treballem per aconseguir-lo. El canvi està a les nostres mans.

Quimet Sorio, estic convençuda que m'estàs escoltant des d'algun lloc amb una rialla d'orella a orella, feliç i orgullós de mi. Encendré la primera tronada postpandèmia en nom teu i en nom de totes les persones que estimem i que ja no són aquí amb nosaltres! Que soni ben fort!

Amigues, amics, gràcies pel vostre amor incondicional.

Mama, papa, gràcies per donar-me la confiança en mi mateixa que m'ha ajudat a créixer lliure i sense pors.

Reusenques, reusencs, gràcies per escoltar-me!

Visca Sant Pere, visca Reus, visca la pau i visca la llibertat!

Moltes gràcies.